

VÉDETT HALAINK 1.

Pénzes pér
(*Thymallus thymallus*) ▶

Kárpát-medencében őshonos faj, de a jelenlegi hazai vizek kevésbé felelnek meg igényeinek, ezért Magyarországra többnyire csak nagyobb áradások alkalmával sodródik le. Legutóbb a Felső-Tiszáról került elő 1994-ben. Elsősorban vízi gerinctelenekkel, rovarokkal és ezek lárváival táplálkozik. A többi pisztrángféléttől eltérően magas, 13-17 osztott sugárból álló hátúszót, „zászlót” visel. Kifejlett példányai 30-40 cm-es testhosszúságúak.

Természeti értéke: 10 000 Ft

Dunai nagyhering
(*Alosa pontica pontica*)

A tokfélékhez hasonlóan tengeri hal, ívás céljából vonul fel a Dunába. Előfordulása főként a Duna alsó, romániai szakaszára jellemző, nagyobb tömegben Brailág, ritkábban Giurgiuig vonul fel tavaszi időszakban. Utolsó hazai példányát Budapestenél fogták a Dunából 1846-ban, kipusztultnak tekinthetjük. Fűrészhaséléről, farokúszójára rányúló két hosszúságú pikkelylemezéről jól elkülöníthető más hazai halunktól.

Legfeljebb 35-40 cm-es testhosszúságot érhet el.

◀ Természeti értéke: 2000 Ft

Kövecsik (*Barbatula barbatula*)

Hegy- és dombvidéki patakjainkban általánosan elterjedt, valamint néhány folyónk (Duna, Rába, Dráva, Mura, Tisza, Szamos) paduc- és márnázónájában is előfordul. Állati- és növényi eredetű táplálékot és szerves törmelékét egyaránt fogyaszt. Ívása áprilistól júniusig is eltarthat, ikráit az aljazaton lévő algaszőnyegre, vízivőnövényzetre vagy gyökerekre rakja. Kistermetű halunk, maximális testhossza 12-15 cm.

Természeti értéke: 2000 Ft ▼

Réticsík (*Misgurnus fossilis*)

A vízszabályozások előtt a csikászok nagytömegben fogták, a piacokon rendszeresen lehetett réticsíkot vásárolni. A mocsarak lecsapolásával azonban számuk erősen megfogyatkozott. Jelenleg vízivőnövényzettel gazdagon benőtt, iszapos aljzatú csatornáknak, idősebb holtágaknak, a fennmaradt lápoknak, mocsaraknak találkozhatunk vele. A hazai csikásfajok közül a legnagyobbra nő, maximális hossza akár 30 cm is lehet. Belsőszervei segítségével az időszakosan kiszáradó területeken is megélhet.

Természeti értéke: 2000 Ft ▼

Vágócsík (*Cobitis elongatoides*)

Álló- és folyóvizeinkben, dombvidéki patakjainkban egyaránt megtalálható csikásfajunk, az erősen eutróf mocsarakban nem találja meg életfeltételeit. Kedveli az iszapos aljzatot, a nap nagy részét a lágyüledékbe fúrva tölti el. Apró, fenéklakó gerinctelen szervezetek képezik fő táplálékát, de szerves törmelék is fogyaszt. Szaporodása május-június hónapokra esik. Hossza ritkán haladja meg a 12 cm-t.

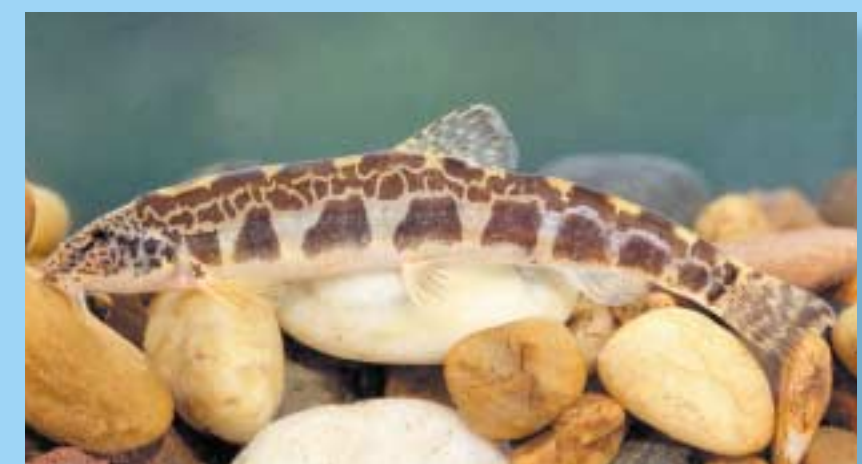
Természeti értéke: 2000 Ft ▼

Kőfűrőrcsík (*Sabanejewia aurata*)

A kemény, kavicsos aljzatú, oxigéndús, áramló vizek felelnek meg számára a leginkább. Napközben a folyóvizek finom hordalékával borított részein a lágyüledékbe fúrja magát. Szaporodásbiológiája kevésbé ismert, ívása tavaszi, kora nyári időszakra esik. Főleg rovarlárvákkal, apró rákokkal táplálkozik. Legkisebb termetű csikásfajunk, legfeljebb 8-10 cm-es testhosszúságot érhet el.

Természeti értéke: 2000 Ft ▼

Cífra kölönte
(*Cottus poecilopus*)

Élőhelyei a tiszta vízű, homokos, kavicsos aljzatú gyors folyású vizek. A pisztrángzóna jellemző hala, a történelmi Magyarország területén előfordult, de jelenleg hazánkban nem él. A szakirodalom szerint 2000 m tengerszint feletti magasságig is felhatol. Általában a kövek közé rejtőzik, tipikus fenékhál. Táplálékát vízi rovarok lárvái, halikra és halivadékok alkotja. Ívása kora tavaszi időszakra esik. Testhossza ritkán éri el a 12 cm-t.

◀ Természeti értéke: 10 000 Ft

Vágótok (*Acipenser gueldenstaedti*) ▲

Eredetileg a többi tokféléhez hasonlóan a tengerek lakója volt, és csak szaporodás céljából kereste fel a folyók felső szakaszait. A Vaskapu Erőmű fölött élő állomány teljesen édesvízi életmódra tért át. Rendkívül ritka, kihalóban lévő halunk, az utóbbi évtizedekben csak a Dunából és Tiszából került elő néhány példány. Főleg a mederfenék közelében élő vízi gerinctelenekkel táplálkozik, a kifejlett példányok a 2 méteres testhosszat is elérhetik.

Természeti értéke: 10 000 Ft

Sőregtok (*Acipenser stellatus*) ▲

Gyakorlatilag kipusztultnak tekinthető Magyarország területéről. Régen a Dunán egészen Pozsonyig felhatol ívás céljából. Feltűnően nagy orrának hossza meghaladja a fej hosszának felét. Táplálékul fenéklakó szervezeteket és gébeket is választ. Mérete a két méteres testhosszat és 70-80 kg-os testtömeget is meghaladhatja. Két utolsó hazai példányát 1965-ben fogták a Dunából, Mohácsnál, illetve a Tiszából Hódmezővásárhelynél.

Természeti értéke: 10 000 Ft

Simatok (*Acipenser nudiventris*) ▲

A vágótokhoz hasonlóan, eredetileg tengeri hal volt, de a Duna vízrendszerében élők teljesen édesvízi életmódra tértek át. Régebben minden nagyobb folyónkban előfordult, de az utóbbi évtizedekben csak a Dunából, a Drávából és a Tiszából került elő egy-egy példány. Táplálékát rákok, csigák, kagylók adják, a kifejlett példányok halat is fogyasztanak. Testhossza elérheti a 2 métert, míg testtömege a 80 kg-ot.

Természeti értéke: 10 000 Ft

Viza (*Huso huso*) ▲

Tengeri hal, mely ívás idején hatol föl a folyók kavicsos, homokos aljzatú részeire. A romániai Vaskapu Erőmű megépülése előtt több, nagyobb folyónkba felvonult, a középkorban halászata önálló ágazatként működött. Legnagyobb termetű tokfélénk, régen 1000 kg-nál nagyobb példányai is előkerültek. Fiatal korban fenéklakó szervezeteket fogyaszt, de kifejlett korban főként halat eszik. Értékes ikrájából készül a rendkívül drága kaviár. Az utolsó hazai példányát a Dunából fogták Paksnál, 1987-ben.

Természeti értéke: 10 000 Ft

Széles durbincs
(*Gymnocephalus baloni*) ▶

Őnálló fajként 1974-ben írták le, jelenlegi ismereteink alapján elterjedési centruma a Duna medencéje. Folyóvizeink márnázónájától lefelé eső szakaszokon fordul elő, áramlásokkedvelő faj. Táplálékát ivadékkorban apró planktonikus szervezetek, később kisméretű rákok, rovarlárvák és féregképezik. Legfeljebb 12-15 cm-es hosszúságot érhet el.

Természeti értéke: 2000 Ft

Selymes durbincs
(*Gymnocephalus schraetzer*)

A Duna medencéjének belső részén, ritka, áramlásokkedvelő hala. Nagyobb folyóvizeink sodrott részein fordul elő. Főként fenéklakó gerinctelen szervezeteket fogyaszt, ritkán a halivadékok is elkapja. Április-május hónapokban ívik a folyók iszapmentes, kavicsos aljzatú szakaszain. Testhossza csak kivételes esetekben haladja meg a 20 cm-t.

Természeti értéke: 10 000 Ft

Botos kölönte (*Cottus gobio*) ▶

Elsősorban a gyors folyású, köves-kavicsos aljzatú, tiszta vízű folyóvizeket kedveli. A Kárpátok és Alpok vízfolyásaiban általánosan elterjedt, azonban hazánkban kevés helyen található meg, mindössze a Dunából, a Felső-Tiszából és a Drávából ismert. Többnyire kérész- és tegzslárvákkal táplálkozik, de az apró halivadékok is elkapja. Ívása március-áprilisra esik, a nőstény ikráit a hím által készített mélyedésekbe rakja. Teste csupasz, nem borítják pikkelyek, maximum 15 cm-es testhosszúságot érhet el.

Természeti értéke: 10 000 Ft

